

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ТУРИЗМА

Изх. № T-07-00-109.....

ДО

Г-Н ГЕОРГИ СВИЛЕНСКИ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ТРАНСПОРТ И СЪОБЩЕНИЯ ПРИ
48-ТО НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

На Ваш № КТ-48-253-19-5/21.11.2022 г.

Относно: Становище по Законопроект за енергията от възобновяеми източници в морските пространства, № 48-254-01-20, внесен от Ивайло Мирчев и група народни представители и Законопроект за енергията от възобновяеми източници в морските пространства, внесен от Делян Добрев и група народни представители, № 48-254-01-21.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН СВИЛЕНСКИ,

Във връзка с Ваше писмо изх. № КТ-48-253-19-5/21.11.2022 г. и вх. № Т-02-00-109/21.11.2022 г., с което отправяте молба за изразяване на експертно становище по Законопроект за енергията от възобновяеми източници в морските пространства, № 48-254-01-20, внесен от Ивайло Мирчев и група народни представители и Законопроект за енергията от възобновяеми източници в морските пространства, внесен от Делян Добрев и група народни представители, № 48-254-01-21, и след като се запозна със същите, Министерство на туризма изразява следното становище:

Предвид на обстоятелството, че двата законопроекта са идентични в основните си части, представеното становище се отнася и за двата законопроекта, като същото е изготвено във връзка с правомощията на министъра на туризма по провеждането на държавната политика в областта на туризма съгласно Закона за туризма и правомощията му съгласно Закона за устройство на Черноморското крайбрежие, а именно:

Съгласно чл. 6 от Закона за туризма министърът на туризма провежда държавната политика в областта на туризма, включително осъществява държавната политика в областта на концесиите на морски плажове и организира и осъществява дейността по предоставяне под наем на морските плажове, които не са възложени на концесия. Съгласно Закона за устройството на Черноморското крайбрежие същият урежда обществените отношения, свързани с условията и реда за определяне на териториалния обхват на Черноморското крайбрежие и на крайбрежната плажна ивица, изискванията, правилата и нормативите за тяхното устройство, ползване, застрояване и опазване, като на министъра на туризма са възложени определени правомощия във връзка с управлението на Черноморското крайбрежие.

Двата представени за становище законопроекта предвиждат да регулират обществените отношения, свързани с производството на електрическа енергия от вятърни електроцентрали, като териториалният им обхват е ограничен и засяга единствено морските пространства на Република България. Със законопроектите се цели да се регламентират предварителните проучвания за установяване осъществимостта на вятърни електроцентрали, както и тяхното изграждане, експлоатация и премахване.

Във връзка с предметния и териториалния обхват на предвидените регулации в двата законопроекта и с оглед на правомощията на министъра на туризма по управление на черноморското крайбрежие считаме, че в същите не е налице яснота относно това в каква морска територия и морски пространства, както и на какво отстояние от бреговата ивица и морските плажове ще бъдат извършвани всички дейности по проучване, изграждане и експлоатация на вятърни електроцентрали в морските пространства. В § 1, т. 1 от ДР на двата законопроекта се съдържа легална дефиниция на използвания в същите термин „морски пространства“, която препраща към разпоредби (чл. 5, ал. 1) на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България, като се съдържа и изричното

уточнение, че в обхвата на морските пространства по смисъла на съответния проектозакон се включват и крайбрежните морски води по смисъла на § 1, т. 54 от ДР на Закона за водите.

Според чл. 5, ал. 1 от на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (ЗМПВВПРБ) морските пространства на Република България обхващат вътрешните морски води, териториалното море, прилежащата зона, континенталния шелф и изключителната икономическа зона. Съгласно § 1, т. 54 от Закона за водите (ЗВ) крайбрежни морски води са повърхностни води, намиращи се откъм сушата спрямо крайбрежната линия, всяка точка от която отстои на една морска миля в посока към вътрешността на морето от най-близката точка на изходната линия, от която се измерва обхватът на териториалното море, като, където е възможно, продължава до външната граница на преходните води.

Съгласно предложената легална дефиниция по § 1, т. 1 от ДР и на двата разглеждани законопроекта в контекста на разпоредбите на чл. 5, ал. 1 от ЗМПВВПРБ и § 1, т. 54 от ДР на ЗВ, към които същата препраща, от териториалния обхват на морските пространства, в които може да се осъществява проучване, изграждане и експлоатация на вятърни електроцентрали, не е изключена акваторията на Черно море с ширина 200 метра, измерена от бреговата линия, която съгласно чл. 3, т. 2 от ЗУЧК е част от Черноморското крайбрежие и като такава е подчинена на регулациите по ЗУЧК. Съгласно чл. 6, ал. 1 и ал. 2 от ЗУЧК тази акватория е част и от морските плажове и като такава е предмет на концесионни процедури по реда на Закона за устройството на Черноморското крайбрежие. Предвид на изложеното считаме, че акваторията на Черно море с ширина 200 метра, измерена от бреговата линия, следва да бъде категорично изключена от приложното поле на двата предложени законопроекта.

Същевременно морските плажове са и територия, на която се осъществява изцяло морската туристическата дейност на Република България по смисъла на Закона за туризма. Поради което при регулиране на материята, включена в предметния обхват на двата разглеждани законопроекта, следва да се съобразява и въздействието им върху общата туристическа услуга в областта на морския туризъм.

И в двата законопроекта е предвидено единствено включването в задължителното съдържание на Плана за развитие на енергийни мощности в морето на преценка за съответствието на определените приоритетни зони за изграждане и

експлоатиране на вятърни електроцентрали в морските пространства със зоните за туристически и рекреационни дейности. Въпросното изискване обаче има по-скоро декларативен характер, тъй като по никакъв начин не е скрепено с разписани процедури или правила за съобразяване с посочените зони за туристически и рекреационни дейности или пък с интересите на икономическите оператори в областта на туризма. Тази позиция се подкрепя и от анализа на предложената уредба на т.нар. предварителни проучвания, като сред задължителните дейности по предварителни проучвания липсват каквито и да било ангажименти по получаване на становища във връзка със съответствието на приоритетната зона със зоните за туристически и рекреационни дейности.

Липсата на каквато и да възможност за така прогласеното отчитане на съществуващи и бъдещи икономически дейности на морските плажове при разработването на Плана за развитие на енергийни мощности в морето и при осъществяването на дейностите по проучване, изграждане и експлоатиране на вятърни електроцентрали в морските пространства, е особено видна що се отнася до предложения състав на т.нар. Междуправителен експертен съвет за развитие на офшорната вятърна енергия (МЕСРОВЕ), в който не е предвидено участието на представител на Министерството на туризма.

И докато по отношение на т.нар. План за развитие на енергийни мощности в морето, който урежда само обособяването на приоритетните зони за изграждане и експлоатиране на вятърни електроцентрали в морските пространства, се съдържа макар и декларативно съобразяване на тези зони със зоните за туристически и рекреационни дейности, то по отношение на предоставянето на права за развитие на вятърни електроцентрали в морските пространства в неприоритетни зони не е предвидено каквото и да бил задължение за съобразяване със съществуващи и бъдещи икономически дейности на морските плажове или пък със зоните за туристически и рекреационни дейности.

Въпросът за съобразяване с правата на концесионерите и на наемателите на морските плажове изобщо не е обект на регламентация във връзка с изграждането и поддържането на т.нар. линейна мрежова инфраструктура от вятърната електроцентрала в морското пространство до точката на свързване към електропреносната мрежа, която винаги следва да е на сушата.

По отношение на останалата част от предложените текстове на законопроектите, които са с предимно процедурен характер, доколкото те не засягат предоставените правомощия на министъра на туризма съгласно Закона за туризма и Закона за устройството на Черноморското крайбрежие, Министерството на туризма не изразява становище. Въпреки това ще направим някои бележки с общо значение, както следва:

Коментирайки Плана за развитие на енергийни мощности в морето, не може да не отбележим, че разписаното правило за паритет в чл. 12, ал. 3 и от двата законопроекта е изцяло погрешно, тъй като Морският пространствен план на Република България следва да има винаги паритет спрямо Плана за развитие на енергийни мощности в морето доколкото първият има характера на национален такъв.

По отношение на МЕСРОВЕ считаме, че въпросният орган не е с ясно определен статут (предвидено е например същият да действа дори и като своего рода особена юрисдикция, доколкото са му възложени функции по чл. 22, ал. 5 в случай на спор във връзка с дейностите на различни правоимащи лица в рамките на концесионната територия, да решава спора със задължителна инструкция), а някои от неговите правомощия (например да координира процеса по издаване на необходимите актове относно подготовката и изпълнението на договорите по проведените концесионни процедури) не съответстват на каквато и да била нормотворческа техника и правна логика. Следва да се отбележи и обстоятелството, че редът за създаване на съвети към Министерския съвет е разписан в Закона за администрацията, който ясно определя и техния правен статут като помощни органи със съвещателни функции.

Същевременно и в двата законопроекта се съдържа законова делегация за уреждане на твърде широк кръг от въпроси, които поради своята същественост следва да немарят трайна законова уредба.

По отношение на гаранциите, които следва да се предоставят, както и на контрола, който следва да се осъществява спрямо икономическите оператори, които ще извършват дейности по предложените законопроекти, по опазване на околната среда и дали дейността им няма да представлява заплаха за надделяващи обществени интереси, предвид дейностите по концесиониране на плажове и осъществяване на туристическата дейност, считаме, че и двата законопроекта не дават механизми за осъществяване на контрол и поемане на гаранции, които да предотвратят нанасянето на щети за развитието на туризма по българското Черноморие. Оценявайки въздействието на двата

законопроекта по отношение на морския туризъм не може да не отбележим, че същите дават явен приоритет на една икономическа дейност – производството на вятърна електроенергия в морските пространства, пред друга икономическа дейност – туризмът, която обаче е със съществен принос в брутния вътрешен продукт на страната.

Считаме, че осъществяването на дейностите по изграждане и експлоатиране на вятърни електроцентрали в морските пространства съгласно разписания ред по разглежданите законопроекти ще доведе до спад на туристите и ще допринесе за отрицателно влияние върху развитието на България като туристическа дестинация и привличане на по-голям брой туристи. Макар да съществуват подобни практики в редица страни, в преобладаващата си част такива съоръжения са изградени и дейностите се осъществяват в морски пространства и води, които не граничат с плажни ивици, използвани за туристическа дейност.

В заключение бихме искали да отбележим, че извършването на подобна дейност във водите на Черно море ще повлияе изцяло негативно върху развитието на туризма по българското Черноморие и представянето на страната ни като привлекателна дестинация за морски туризъм.

С уважение,

Д-Р ИЛИН ДИМИТРОВ

Министър на туризма